

Any 1993

Maria Josep Villarroya

La Maria Josep Villarroya va actuar el 4 de febrer a l'Espai de Música i Dansa de Barcelona per presentar l'espectacle "Correspondència". La cantant mataronina havia gravat fins aleshores dos treballs discogràfics: "Carícies d'aigua" i "Via lliure", editats per Picap.

Els inicis de la revista *Enderrock*

Pocs dies després vaig tornar a Barcelona per conèixer els impulsors d'un nou projecte periodístic. Josep Pons, Manel Muntaner, Ferran Amado i Lluís Gendrau engegarien en breu la "primera revista de rock en català", que s'anomenaria *Enderrock*. La trobada va tenir lloc a la granja Oca de l'avinguda Josep Tarradellas.

El primer director va ser el Josep Pons. El Josep era un empresari i periodista de Manresa que en el seu passat havia estat cantant. S'havia fet anomenar Marc Bolta i el 1986 havia gravat un senzill dance amb el títol de "Coco nae (Jo no et menjo nena)".

El Lluís Gendrau, a més a més de coordinador de redacció i anys més tard també director del mitjà, en aquella època treballava com a periodista a l'emissora *Catalunya Informació*.

El primer número de la revista va sortir a la venda la diada de Sant Jordi, amb una tirada de 5.000 exemplars i una portada dedicada als Sangtraït. Vam promoure la distribució dels primers números al Camp de Tarragona. La logística per fer arribar unes 150 unitats a les ciutats de Reus, Tarragona i Valls la vam fer mitjançant una moto i un autobús.

Amb els anys, *Enderrock* esdevindria un grup editorial i impulsaria també publicacions com *Sons de la Mediterrània* o l'*Anuari de la Música*. Seria editora discogràfica, productora audiovisual i responsable d'exposicions. També es crearien, al voltant del projecte, els Premis Enderrock i el concurs Sona 9.

El mes de març de 1993 també vaig entrevistar el director de *Ràdio Barcelona* i de les emissores *Ser Catalunya*, el Josep Maria Martí. Havia començat a *Ràdio Reus* el 1974, atrevint-se amb el repte del programa "Música a la nit". Aquest espai radiofònic també va incloure cantautors de la cançó catalana.

Deu anys abans, cap al 1965, el Josep Maria havia organitzat, conjuntament amb l'activista cultural Isidre Fonts, diversos festivals de cançó a la comarca del Baix Camp. En van destacar els Aplecs de Paret Delgada a La Selva del Camp. L'Isidre també havia estat el mànager del cantant Pau Riba.

Sota la direcció de Martí, a mitjans dels anys noranta les emissores dels *40 Principals* a Catalunya van iniciar el programa "Cop de rock" presentat pel locutor Jordi Casoliva. L'objectiu va ser promoure les bandes de rock fet a Catalunya.

Cap a la primavera del 1993, els Lax'n'busto van començar a presentar el tercer treball "Qui ets tu?" editat per Discmedi, amb cançons com "Més que la meva sang" o "Les nits del Liceu". Un dels primers concerts va tenir lloc al pavelló del Casal de l'Espluga de Francolí. Allí ens vam trobar el Maties Morgades, col·laborador de l'emissora municipal *l'Espluga FM Ràdio*. El Maties, a més a més, treballava com a pipa del grup i, anys més tard, també portaria el management del grup de rock Entre barres.

Primer aniversari del programa "Catalunya en fórmula"

Per celebrar el primer aniversari del programa "Catalunya en fórmula" de *Ràdio Valls*, el mes d'abril vam organitzar un dinar amb el radiofonista i cantant Salvador Escamilla. Vam convidar-hi també dos veterans locutors de ràdio, que en el seu dia havien programat també música en català als seus respectius programes, el Josep Maria Alberich i el Jordi Tudó. El dinar es va acabar amb l'enregistrament d'un debat, que posteriorment vam emetre al programa.

En aquelles setmanes, pels estudis de l'emissora hi van passar diverses formacions novelles, a les quals vaig entrevistar en directe: Rock Gaià, Patè-X, Zz Paf, Whisky'ns Cullons, Quicous o Licor 43, però també organitzadors de concerts i promotors d'autocars per anar a festivals. Entre aquests, el Francesc Hereu del concurs Figuerrock de Figuerola

o el Miquel Saperas i el Joan Jordi Callau de l'Assemblea de Maulets de Reus.

2n Tirant de Rock (1993)

Al Tall

Després de l'èxit aconseguit en la primera edició del festival Tirant de Rock a la plaça de Bous de València, Acció Cultural del País Valencià va organitzar la segona edició l'any següent. Malauradament, però, el 24 d'abril es va haver de suspendre parcialment a causa d'una tempesta de llamps i trons. Només van poder tocar-hi la Intocablues Band, Ocults i Al Tall.

La Intocablues Band era una banda musical de blues, soul, i funky que va editar en valencià un parell de discos, un dels quals titulat "La nit". La formació valenciana va arribar a tenir fins a dotze músics a dalt de l'escenari.

Al Tall era una formació d'arrel tradicional creada a València l'any 1975 per Manolo Lledó, Manolo Miralles, Miquel Gil i Vicent Torrent. Portaven, aleshores, ja editats una desena de discos. Entre el seu repertori destacaven cançons com "El cant dels Maulets" o "Tio Canya". Aquell any va entrar a formar part del grup el guitarra i cantant Enric Banyuls.

Vaig anar a València amb el company locutor Lluís Marçal i amb la col·laboradora del seu programa, la Yolanda Just. També va venir un familiar de la Yolanda anomenat Cesc Casares "Bou". Donades les circumstàncies de la suspensió del festival i les ganes de festa, van voler tastar l'Aigua de València en alguns bars nocturns.

Tornant de matinada, vam aturar el cotxe per descansar en un carrer de Puçol, a l'Horta Nord però, cap a quarts de vuit del matí, un gall va entonar un quiquiri quic eixordador que ens va fer despertar a tots. Més cap al nord, ens vam tornar a parar a prop d'Alcanar. Allí algú de nosaltres es va entretenir a fer rodolar un vàter penya-segat avall. Poques hores després tornàvem a estar al peu del canó en directe als estudis de *Ràdio Valls*.

La Yolanda començaria en breu el programa de música en català "Dia boig" a l'emissora municipal de Tarragona *Ràdio Sant Pere i Sant Pau*. El nom del programa seria el títol d'una cançó dels Kitsch.

Oidà

A mitjans de maig va debutar al bar l'Arc de Reus una jove formació de pop-rock de la ciutat, els Oidà. Prèviament s'havien anomenat Terrafochs, però el nom no els va acabar de convèncer. Els Oidà molt aviat enregistrarien dues maquetes, una d'elles titulada "Epíleg d'un pròleg". En formaven part el Jesús Llungueras a la veu i guitarra, Gerard Llauredó al baix, Robert Pont a la bateria, Jordi Domènech a la guitarra, Gerard Marsal al saxo i la Meritxell Boj als teclats. Molt aviat, però, seria substituïda pel Jordi Carreras. Es dissolgueren a la meitat dels anys noranta, fent un assaig obert de retrobament el desembre del 2016.

Rock & Reus

Pep Sala & la banda del bar

El juny es va seguir organitzant un any més a Reus el festival Rock'n'Reus. Tot i no comptar amb el nombrós públic d'edicions anteriors, es va continuar apostant per les formacions amb més poder de convocatòria. Hi van actuar Whisky'ns Cullons, La Gran Aventura, Karda fàstik, Els Pets, Kitsch i Pep Sala i la Banda del Bar.

Els Kitsch, en aquelles setmanes, havien d'anar a tocar a la Xina però ho van haver d'ajornar fins al mes d'agost per problemes burocràtics. Segons explicaven, se'ls havia posat malalt el contacte que els havia de signar els permisos. El seu mànager a Catalunya aleshores era el Toni Torres.

Pep Sala va aprofitar l'any sabàtic que s'havien marcat en la trajectòria de Sau per presentar el disc "Fins que calgui", editat per la companyia Picap. D'aquest altre projecte

amb La Banda del Bar en destacaria la cançó "La balada de la Banda del Bar". Va ser un directe amb dues bateries en què va comptar també amb dues coristes. Una de les tals era la cantant de jazz, pop i funk Txell Sust.

La Gran Aventura havia acabat de publicar el segon disc "Líders i adeptes", editat per la discogràfica CBS-Sony. En aquest àlbum van incloure la cançó "Dies de vent", com un bonus track del CD, però no en el vinil. El cantant Xavi Vidal, que aquella nit tenia molta calor, va cantar una bona estona a pit descobert.

Els Whisky'ns Cullons havien enregistrat feia poc el primer disc "Els Joves", compartit amb les formacions Impresentables i Alta Tensió, un àlbum editat pel segell Al·leluia Records. Estrenaven aquella nit el nou mànager Josep Cartanyà.

El segell discogràfic Al·leluia Records havia nascut a Barcelona feia molt poc. L'havien fundat els membres del grup Matamala i la directora Reyes Torío i es va mantenir actiu fins a l'any 1998. Van editar també discos dels Brams, Ocults, Capdetrons, o els Lliris.

Fruit de la bona relació entre els Brams i els Matamala, els dos grups van establir una estreta col·laboració. En el segon disc "Matamala Dos", van incloure una cançó escrita pel cantant Francesc Ribera "Titot" dels Brams, titulada "L'Exprés de mitjanit". Va ser una adaptació al català de la cançó "The Midnight Special" dels nord-americans Credence Clearwater Revival.

Sopa de Cabra havia presentat feia uns dies a Montblanc les cançons del treball "Mundo infierno". En acabar van oferir-nos als camerinos una improvisada roda de premsa. El cantant Gerard Quintana va dir-nos que li agradaria cantar en xinès, però que no dominava aquest idioma. Fins i tot va atrevir-se a fer pronòstics astronòmics indicant que en breu una cadena de cometes col·lidiria contra Júpiter, generant una gran quantitat d'energia. El guitarrista Joan Cardona "Ninyín" va cantar-nos davant de càmera la cançó de les "galletas Maria Fontaneda".

A finals de juny vaig decidir fer una aturada en la meua activitat radiofònica i televisiva. Acabava d'aquesta manera també una intensa etapa de col·laboració amb el company locutor Lluís Marçal. A partir de llavors vam seguir col·laborant, però d'una manera més esporàdica.

Zitzània

Un dels pocs concerts als quals vaig anar el segon semestre del 1993 va ser el dels Zitzània al bar Via fora! de la Riera de Sant Miquel 25 de Barcelona.

Zitzània era una banda liderada pel cantant Eduard Canimas de Sant Feliu de Pallerols, que presentava les cançons de la maqueta "Orquídiess i ortopèdiess". Empatats amb els Obrint Pas, guanyarien el segon concurs de maquetes de la revista *Enderrock* el 1996. La resta del grup era format pel Fonso Castillo i el Mario Vázquez a les guitarres, el David Picazo al baix i el Jordi Batallé a la bateria. Zitzània tingué una segona etapa amb altres components, però es dissolgué un any després. Va registrar un únic disc titulat "La peixera dels tòtils".

Els establiments Via Fora! van obrir-se al barri de Gràcia de Barcelona el 1992 de la mà de l'empresari Oriol Creixells, amb l'objectiu de difondre la cultura catalana, tant en oferta gastronòmica com en el desenvolupament d'activitats culturals. Van organitzar concerts de grups com Brams, Matamala, o Whisky'ns Cullons.

Any 1994

Presentació de l'*Enderrock* a Reus

El 5 de febrer es va presentar a Reus la revista *Enderrock*. L'acte va formar part de la Setmana de la Comunicació que va organitzar l'emissora *Punt 6 Ràdio* al Centre de Lectura. Es va dur a terme una roda de premsa i un concert a càrrec del grup de hard-rock Critería. El Jordi Martínez "Sr. Martínez" era el cantant dels Critería. Aquest reconeixeria, anys més tard, que moltes de les coses que feia aleshores (fumar molts porros, menjar-se algun àcid, beure molta cervesa, etc.) no van fer més que aguditzar la seva caòtica vida.

Un dels assistents al concert va ser l'Ariel Santamaria. Li va sobtar molt el canvi de pentinat del Sr. Martínez, el qual fins feia molt poc havia lluit uns cabells molt llargs. L'Ariel va adquirir la maqueta dels Criteris al preu de 500 pessetes.

Feia poques setmanes que l'Ariel havia debutat com a "cantautor reusenc". En aquells inicis cantava i tocava l'harmonica i la guitarra en els directes. Es feia acompanyar per la corista i flautista Coia Larriba, pel guitarrista Pere Vidal i pel bateria Gaspar Corts. El seu mànager era l'Ignasi Basora.

A banda de cantautor i periodista, el polifacètic Ariel també dibuixava còmics, restaurava façanes, dirigia curtmetratges, escrivia textos, etc. En un futur no molt llunyà també fundaria els grups de rock Flangers i la Banda del Pere Mata. Les lletres de les seves cançons explicarien històries quotidianes sobre ionquis, pederastes, cocaïnòmans, *puteros*, entre d'altres. A banda, i per guanyar-se la vida, l'Ariel treballaria de carter.